

"PANUM II"

Startredegørelse

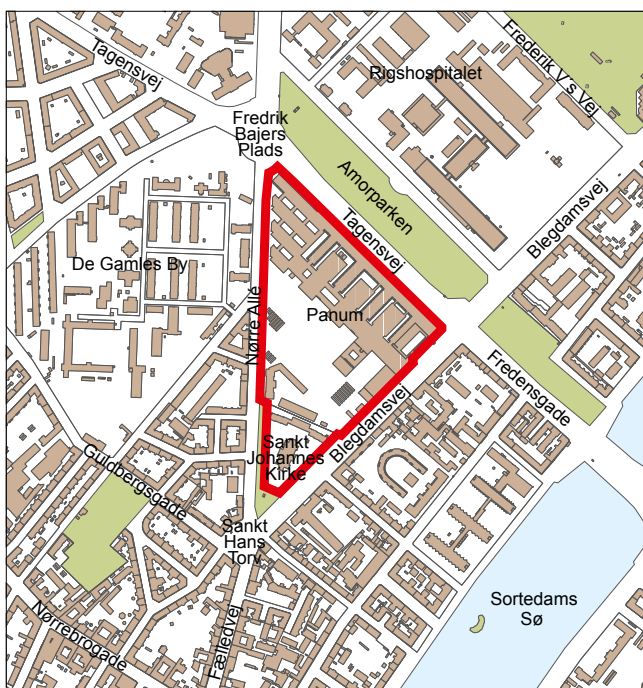
Redegørelse for udarbejdelse af lokalplanforslag "Panum II"

Bilag 1

Luftfoto af området set mod vest (JW Luftfoto november 2009)

Lokalplanområdet og dets omgivelser. Lokalplanområdet, der er vist med rødt, ligger i bydelen Nørrebro.

Forsideillustration:
Visualisering af projektet set mod nordøst

Baggrund

Som led i Folketingets aftale om et teknologisk løft af universiteternes laboratorier (Finanslov 2010) ønsker Universitets- og Bygningsstyrelsen sammen med Københavns Universitet at udbygge Panum-komplekset på Nørrebro med nye fællesfunktioner og forskningsfaciliteter. En udbygning på i alt 35.000 m². Som en del af projektet skal den eksisterende kantinebygning ved Blegdamsvej rives ned og området indrettes med en ny ankomstplads og hovedindgang til det samlede Panum-kompleks.

For at realisere ønsket og samtidig sikre at projektet tilgodeser en række krav til funktioner, indretning, økonomi, energi og arkitektur mv., afholdt Universitets- og Bygningsstyrelsen og Københavns Universitet en international arkitektkonkurrence om projektet henover sommeren og efteråret 2010.

Konkurrencen blev afgjort den 23. november 2010 og vundet af et team bestående af arkitektfirmaet C.F. Møller, Rambøll, SLA, Aggebo & Henriksen, Gordon Farquharson, Cenergia samt Innovation Lab.

En realisering af vinderprojektet forudsætter udarbejdelse af en ny lokalplan for området.

I forbindelse med konkurrencen skulle de konkurrerende udarbejde en helhedsplan for området med særlig fokus

på projektets relation til den omkringliggende by. Bl.a. skulle det heri ansueliggøres, hvordan projektet vil kunne understøtte visionerne i projekt Vidensbydel Nørre Campus, der er et projekt mellem Universitets- og Bygningsstyrelsen, Københavns Universitet og Københavns Kommune. Projektet har til formål at styrke samspillet mellem universitetet, erhvervslivet og byens liv i bydelen.

Lokalplanområdet og kvarteret

Lokalplanområdet er beliggende i bydelen Nørrebro og dækker en trekantet karré, der omkranses af Blegdamsvej, Nørre Allé og Tagensvej. Det nuværende Panum-kompleks udfylder stort set hele karreen på nær et mindre areal mod syd, hvor der ligger en børneinstitution og Sankt Johannes Kirke med et tilhørende parkanlæg.

Panum-komplekset er opført i perioden 1970-86 med en klar reference til den arkitektoniske stilart brutalisme. Bygningsstrukturen er markant, og bebyggelsen er opført i robuste materialer som beton, murværk, glas og brune stålplader mv. Særlig markant er fire tværgående laboratoriefloje i beton, som mod Tagensvej inddækkes af en vældig murstensmur. Mod karreens midte og Nørre Allé åbner bebyggelsen sig mere op med lavere bygninger, grønne arealer og parkeringsområder mv. Det er i dette område, at den nye udbygning tænkes opført.

Rundt om lokalplanområdet ligger det fuldt udbyggede og tætte Nørrebro med en blanding af boligkarreer, erhvervsbebyggelser, store institutionelle bebyggelser og grønne arealer mv.

Mod syd ligger Sankt Hans Torv, der efter en omlægning i 1992 med ny granitbelægning og en ny skulptur udarbejdet af Jørgen Haugen Sørensen, har udviklet sig til et centralt åndehul for beboerne på Nørrebro. Her er bylivet pulserende med mange cafeer, restauranter og specialbutikker mv. Afstandene herfra er korte til både den populære indkøbsgade Nørrebrogade, til byens centrum og til de rekreative områder i Fælledparken og ved Søerne.

Boligkarreerne i området er overvejende fra slutningen af 1800-tallet, og indgår i det for København så typiske egale bymassiv i overvejende 5 etager og med mange fælles træk i materialer og udsmykning mv.

Mod vest ved Nørre Allé ligger et større institutionsområde, De Gamles By, der er fra omkring år 1900. Bygningerne hér er i tre etager, og hele institutionsområdet fremstår med et lyst, grønt og fredfyldt præg.

Nordøst for området er byen karakteriseret ved en større skala. Her ligger Rigshospitalet med bebyggelse op til ca. 80 meter, Parken med sin store volumen, samt Universitetsparken med store, solitære byggerier som Det Naturvidenskabelige Fakultet og Det Farmaceutiske Fakultet m.fl.

Lokalplanområdet set fra krydset ved Tagensvej og Nørre Allé. Området domineres af det eksisterende Panum-kompleks.

Lokalplanområdet set fra Tagensvej. Også herfra domineres området af det eksisterende Panum-kompleks.

Et kig hen ad Blegdamsvej. Den lave kantinebygning i midten af billedet forventes at skulle rives ned i forbindelse med det aktuelle projekt.

Sankt Johannes Kirke set fra Blegdamsvej.

Et kig ind mod lokalplanområdets midte set fra Nørre Allé.

Visualisering set fra Tagensvej

Visualisering set fra Nørre Allé

Visualisering set fra Blegdamsvej

Byggeønsker

Der ønskes opført et bygningskompleks på i alt 35.000 m².

Projektets hovedgreb er en komposition af fire lave bygninger i en stjerneformet komposition, der danner base for et højhus på 16 etager svarende til ca. 75 meter.

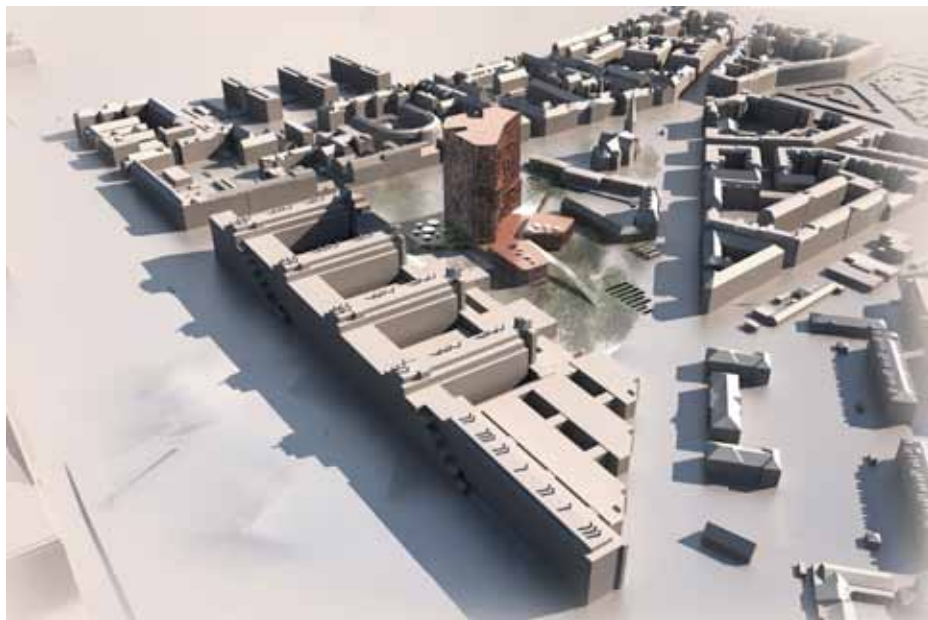
De lavere bygningers udformning skal understøtte relationerne til nærområdet ved at række ud og indramme forskellige uderum med forskellige funktioner, bl.a. mod Blegdamsvej, hvor der indrettes en ny urban ankomstplads og hovedindgang til det samlede Panum-kompleks. Højhuset rejser sig fra basen og relaterer sig til den store skala fra de nærliggende byggerier som Rigshospitalet og

Parken. Dets grundplan optager retningerne fra de omkransende gader i en trekantet grundform, der spidser til mod Sankt Johannes Kirke. Det er ambitionen, at højhuset skal blive et pejlemærke for både bydelen og for den sundhedsfaglige forskning.

De lavere bygninger indrettes til fællesfunktioner som kantine og auditorium mv. for at understøtte et integreret byliv, der grænseløst kan bevæge sig mellem inde og ude. Højhuset er tiltænkt laboratorier og forskergrupper mv.

Der etableres to forbindelser på tværs af karreen mellem Blegdamsvej og Nørre Allé. Den ene forløber fra den nye plads ved Blegdamsvej og ind igennem den nye bygning

Visualisering af kvarteret med projektet indsat.

med forbindelse til Nørre Allé. Den anden forløber i et slynget og kuperet forløb fra Blegdamsvej sydvest om bebyggelsen, og ligeledes med forbindelse til Nørre Allé.

Områdets øvrige friarealer indrettes med begrønning og mindre pladsdannelser omkring bygningskomplekset. Beplantningen anlægges med reference til De Gamles By's grønne struktur for at opnå en visuel kobling på tværs af Nørre Allé.

De lave bygningers facader fremstår overvejende med store glaspartier. På højhuset monteres lodrette skiver i fiberbeton. Fiberbetonen indfarves i en varm og afdæmpet rød tone, som matcher det eksisterende Panum-kompleks' facadepartier i tegl og malede stålplader.

Visualisering af forskergruppe

Visualisering af foyer

Visualisering set fra Sankt Hans Torv med Sankt Johannes Kirke til venstre i forgrunden

Visualisering af atrium

**VIDENSINSTITUTIONERNE
THE KNOWLEDGE INSTITUTIONS**

**KØBENHAVNS UNIVERSITET NØRRE CAMPUS
UNIVERSITY OF COPENHAGEN NORTH CAMPUS**

- Det Farmaceutiske Fakultet
Faculty of Pharmaceutical Sciences
- Det Naturvidenskabelige Fakultet
Faculty of Science
- Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
Faculty of Health Sciences
- Københavns Biocenter
Copenhagen Biocenter

**ANDRE VIDENSINSTITUTIONER
OTHER KNOWLEDGE INSTITUTIONS**

- COBIS
Copenhagen Bio Science Park
- Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige
Fakultetsbibliotek (KUB Nord)
Faculty Library of Natural and Health Sciences
- Professionshøjskolen Metropol
Metropolitan University College
- Rigshospitalet
Copenhagen University Hospital

Vidensbydel Nørre Campus. Lokalplanområdet er markeret med rødt.

Vidensbydel Nørre Campus

Det aktuelle lokalplanområde indgår i et større område omkring Universitetsparken benævnt Vidensbydel Nørre Campus. I dette område indgår udover det aktuelle projekt også universitetets farmaceutiske og sundhedsvidenskabelige institutioner, Rigshospitalet, De Gamles By, Panum, Professionshøjskolen Metropol, Copenhagen Bio Science Park samt de tilgrænsende byområder m.fl.

Det forventes, at der i Vidensbydel Nørre Campus vil blive investeret et to cifret milliardbeløb i ny bebyggelse og opgradering af den eksisterende bygningsmasse mv. i de kommende år. På den baggrund udskrev Universitets- og Bygningsstyrelsen, Københavns Universitet og Københavns Kommune en international idékonkurrence om, hvordan investeringerne bedst kunne understøtte en

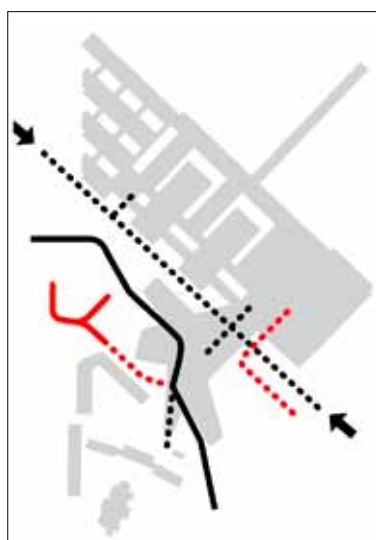
samlet udvikling af området til en aktiv og visionær bydel, hvor forholdet mellem universitet, erhvervsliv, byen og byens liv integreres og styrkes.

Idékonkurrencen blev vundet af COBE Arkitekter, der med en projektgruppe med områdets aktører nu arbejder videre med deres forslag for en udviklingsplan for området. Det forventes, at udviklingsplanen er færdigbearbejdet i foråret 2011.

Der er med det aktuelle projekt om udbygningen af Panum taget skridt mod en realisering af udviklingsplanen. Bl.a. er de i projektet foreslåede tværgående sti-forbindelser og den nye pladsdannelse ved Blegdamsvej i tråd med den skitserede udviklingsplan.

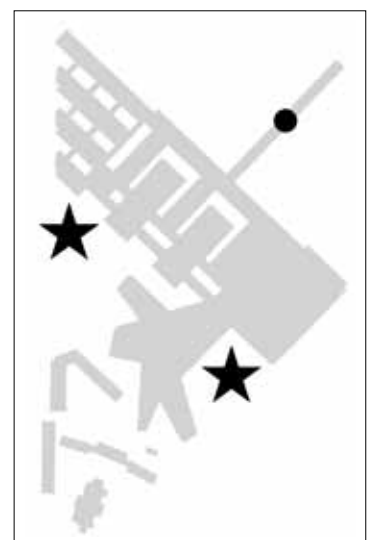
Diagrammatisk oversigt. Panum-projektets tværgående trafikåre for fodgængere (alene), fodgængere og cyklister samt for biler (ej tværgående på terræn, men med tilkørsel til tværgående P-kælder fra både Blegdamsvej og Nørre Allé).

- ⋯ Fodgængere (alene)
- Fodgængere og cyklister
- - - Biler

Diagrammatisk oversigt. Panum-projektet får to centrale byrum. Det ene orienteres mod Blegdamsvej og det andet strækker sig ud mod Nørre Allé og De Gamles By. Herudover foreslår Vidensbydelprojektet, at der etableres en fodgængerbroforbindelse mellem Panum og Rigshospitalet.

- ★ Byrum
- Broforbindelse

Trafikale forhold

For ikke at øge trafikmængden i et i forvejen meget trafikeret område er det intentionen at begrænse antallet af parkeringspladser samt styrke cyklismen og brug af den kollektive trafik.

I tillæg til kommuneplan 2009 er der fastlagt en parkeringsnorm på 1 parkeringsplads pr. 320 m² etageareal, svarende til ca. 440 parkeringspladser for det samlede Panum-kompleks. Denne norm indskrives i lokalplanen med krav om, at en vis andel skal placeres i konstruktion. Tilkørsel for biler til parkering kan foregå både fra den nye plads ved Blegdamsvej og fra den eksisterende adgangsvej ved Nørre Allé. Af- og påstigning vil primært foregå ved hovedindgangen ved den nye plads mod Blegdamsvej.

I forhold til kollektiv trafik er der mange busruter i området og ca. 1 km til Nørreport station og ligeledes ca. 1 km til de kommende metrostationer ved Trianglen og Nørrebros Runddel. Endvidere har Københavns Kommune i forbindelse med udbygningsplanerne for Panum, Nørre Campus og Rigshospitalet mv., planer om at etablere en højklasset busforbindelse fra Ryparken Station via Nørre Allé og Tagensvej til Nørreport. Det forventes, at der fremlægges et konkret projektforslag til politisk beslutning i 1. kvartal af 2012 efter den nuværende tidsplan. Forbindelsen forventes taget i brug ultimo 2013.

Cykelparkeringen ved byggeriet forventes fastlagt til 0,5 cykelparkeringsplads pr. elev/studerende og ansat, og et passende antal heraf skal etableres ved hovedindgangen.

De skitserede normer vil betyde, at der samlet set for hele Panum-komplekset vil blive nedlagt ca. 50 parkeringspladser og etableret 800 nye cykelparkeringspladser, så der i alt bliver de nævnte ca. 440 parkeringspladser samt cykelparkering til godt 2.000 cykler.

Vindforhold

I det aktuelle projekt har der været arbejdet med bygningskompleksets udformning i relation til vindpåvirkninger på omgivelserne.

Bygningskompleksets todelte komposition med en stor base og et smallere højhus, vil minimere vindpåvirkningerne på terræn, hvor mennesker færdes.

I den videre bearbejdning af projektet vil der blive foretaget en nærmere analyse af vindforholdene omkring det nye bygningskompleks, og projektet vil blive tilrettet med eventuelle afværgeforanstaltninger i forhold til vindpåvirkninger på omgivelserne.

Støjforhold

I den forventede byggeperiode fra 2012-2014 vil der være støjgener fra byggepladsen. Da Panum-komplekset dækker det meste af karreen, forventes det, at støjen fra byggepladsen vil være mest til gene for Panums egne brugere og i mindre grad til gene for det øvrige nærområde.

Når bygningskomplekset sættes i drift, forventes de støjmæssige forhold kun i begrænset omfang at ændre sig i forhold til situationen i dag.

Intentioner i lokalplanen

Lokalplanen skal sikre, at visionerne i vinderprojektet fastholdes i den endelige bebyggelse, herunder den arkitektoniske kvalitet.

Der fastlægges bestemmelser for områdets anvendelse til offentlige formål som universitet og forskerpark mv. med krav om, at udadvendte funktioner såsom kantine og auditorium mv. primært skal placeres i stueetage, hvor der er visuel kontakt til udearealerne.

Der fastlægges et maksimalt bygningsomfang og en maksimal bygningshøjde inden for kommuneplanens rammer samt bestemmelser for bebyggelsens nærmere udformning mv.

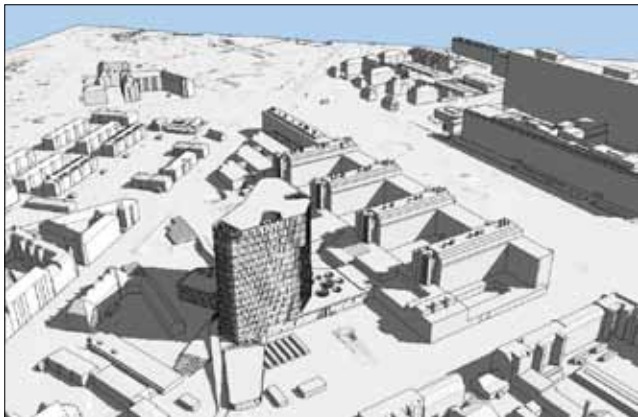
Endvidere vil forvaltningen i det videre forløb frem mod lokalplanforslaget i samarbejde med bygherre og arkitekt særligt fokusere på følgende temaer:

- Udformningen af en ny urban ankomstplads og hovedindgang til det samlede Panum-kompleks ved Blegdamsvej. Pladsen skal fremstå attraktiv og med sin egen identitet.
- Etablering af et offentligt tilgængeligt friareal mod Nørre Allé. Området skal fremstå grønt, attraktivt og med mulighed for aktivitetsudfoldelse.
- De foreslåede tværgående forbindelser, deres udtryk, indretning, videre forløb samt tryghedsskabende elementer.
- Trafikal løsning og vareindlevering mv. samt placering af parkeringspladser og cykelparkering.
- Integrationen til Vidensbydel Nørre Campus mv.

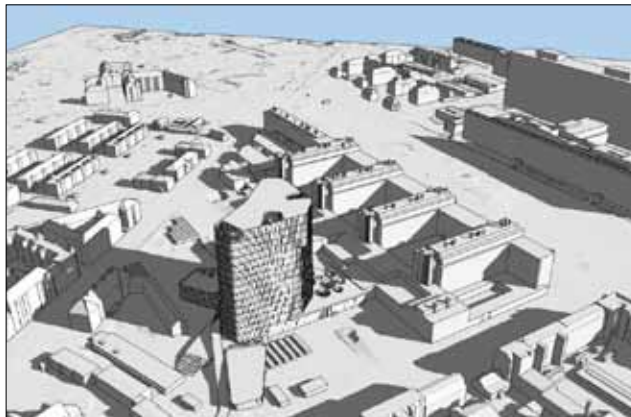
Lokalplanen skal endvidere fremme bæredygtighedshensyn ved, at der stilles krav om videst mulig etablering af grønne tage og affaldshåndtering mv., samt om lokal afledning af regnvand. Det forventes, at den nye bebyggelse skal kunne klassificeres som lavenergiklasse 2015.

Der vil i lokalplanen blive fastlagt normer for parkering for både biler og cykler.

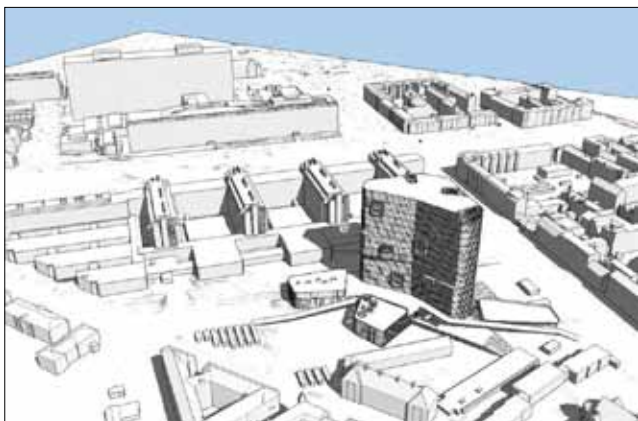
Skyggeforhold

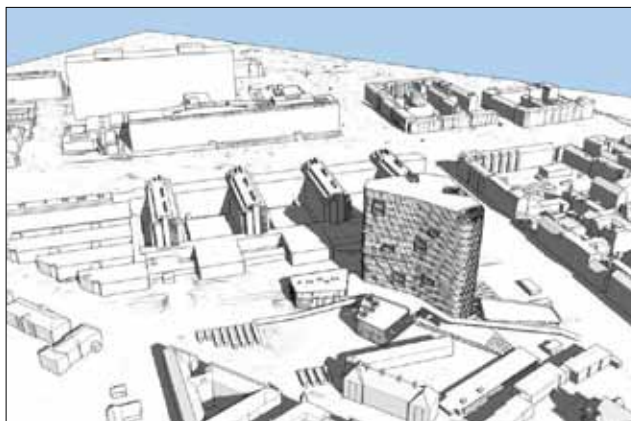
23. juni kl. 8.00

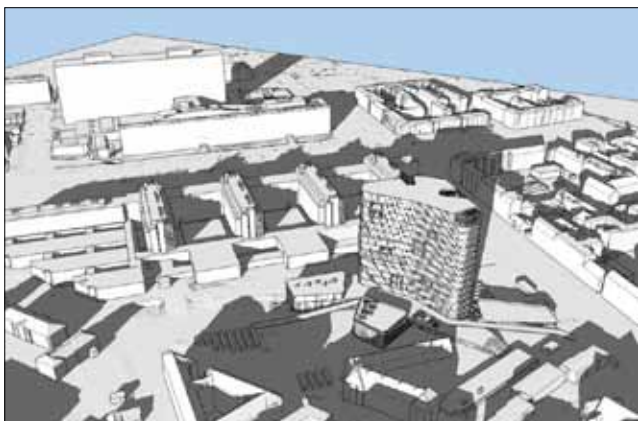
23. april/august kl. 8.00

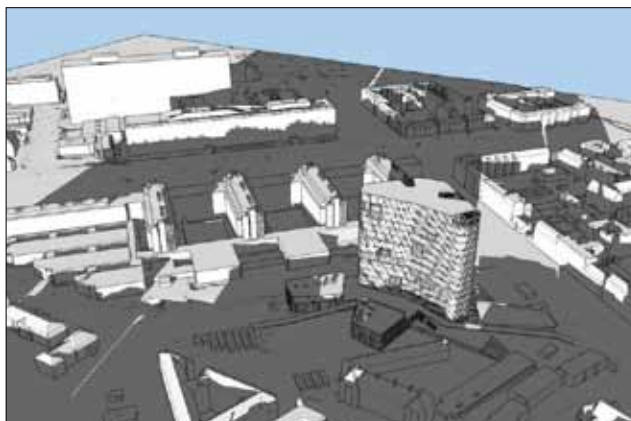
23. juni kl. 14.00

23. april/august kl. 14.00

23. juni kl. 19.30

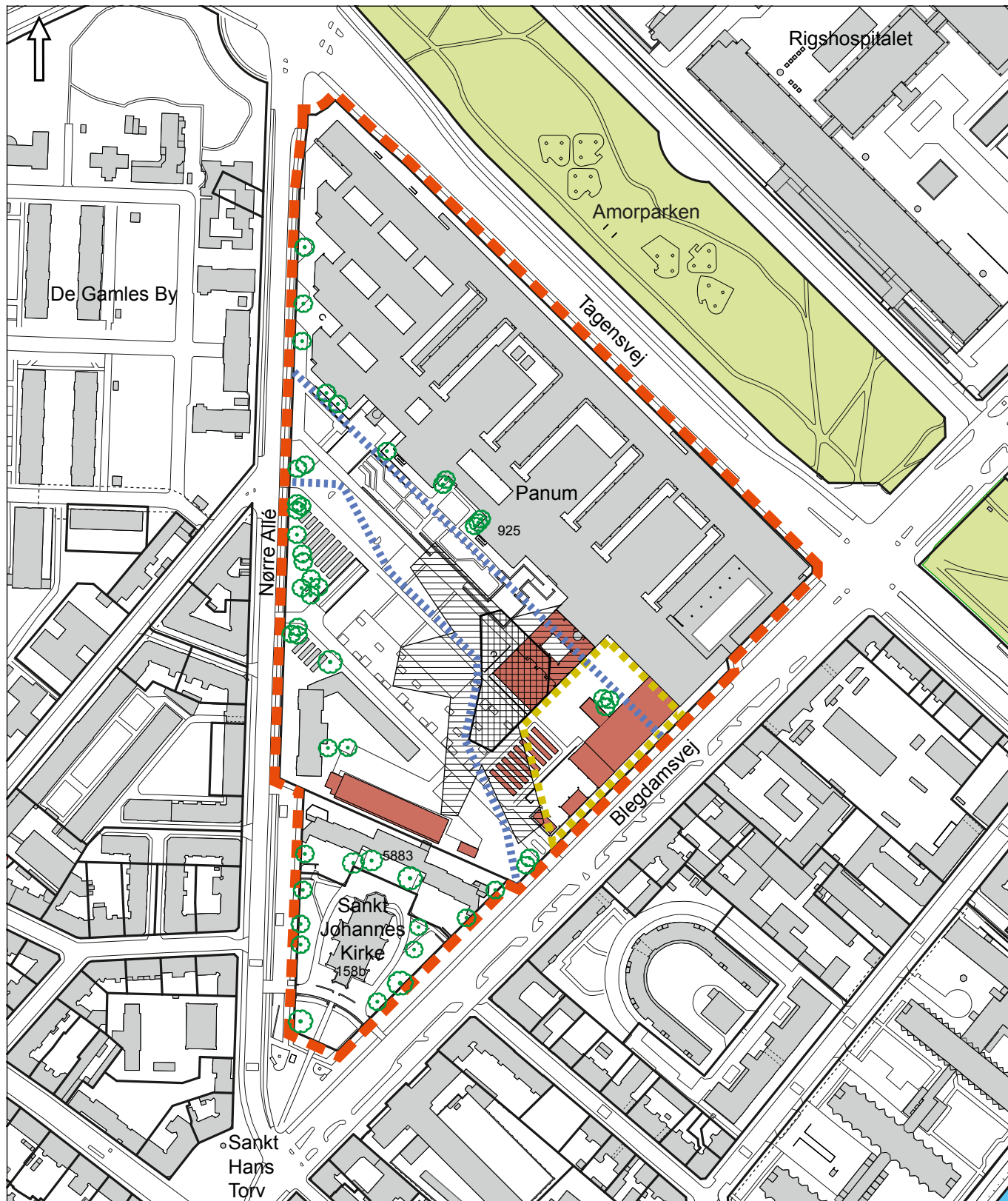
23. april/august kl. 19.30

Det aktuelle projekt er placeret tilbagetrukket fra de omkringliggende gader, hvilket i nogen grad begrænser skyggevirkninger på det omkringliggende kvarter.

Skyggediagrammerne herover viser, at det hovedsagelig er Panum's egne bygninger, der rammes af skygger fra det aktuelle projekt.

I perioden april til august vil skygger fra bygningen også ramme karreen på hjørnet af Tagensvej og Blegdamsvej om aftenen. Skyggerne vil primært ramme karreens facader mod Blegdamsvej, mens aftensolen i gården i mindre grad rammes, da karreen også selv kaster skygger.

Udkast til lokalplantegning

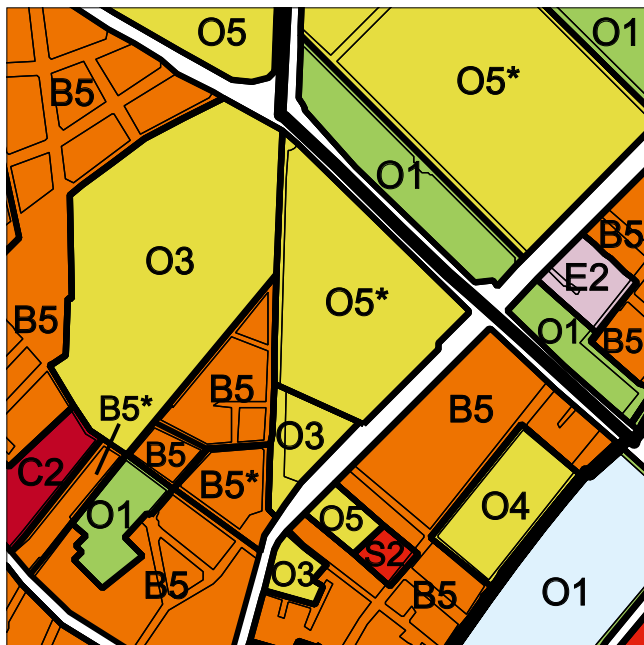
- Grænse for lokalplanområdet
- Bebyggelse, der forudsættes nedrevet
- Byggefelt, hvor der må opføres bebyggelse med en højde på op til 75 m
- Byggefelt, hvor der må opføres bebyggelse på op til 2 etager
- Område, hvor der skal etableres en urban pladsdannelse
- Principiel placering af offentlig forbindelse for fodgængere og/eller cyklister
- Bevaringsværdige træer

1:3000 0 50 100 200 m

Projektets relation til anden planlægning

Projektet kan realiseres inden for rammerne i Kommuneplan 2009. Projektet har et omfang, der forudsætter udarbejdelse af en ny lokalplan for området. Lokalplanområdet fastlægges til at omfatte hele den aktuelle karré omkranset af Blegdamsvej, Nørre Allé og Tagensvej.

Lokalplanområdet strækker sig over to rammeområder i kommuneplanen. Dels området hvor selve Panum er beliggende og dels et område, hvor Sankt Johannes Kirke er beliggende.

Kort over kommuneplanrammer i området

B, B2-5	Områder til boliger (1-2 etager)
C, C1-3	Områder til boliger og serviceerhverv
S, S1-3	Områder til serviceerhverv
E, E0-2	Områder til blandet erhverv
O, O2-5	Områder til institutioner
O1	Områder til fritidsområder m.v.
*	Områder med særlige bestemmelser

Panum-området er fastlagt til O5*-område til offentlige formål som universitet og forskerpark mv. I 2010 blev der vedtaget et tillæg til kommuneplanen med en stjerne-markering, der fastsætter den maksimale bebyggelsesprocent til 210 samt en parkeringsdækning på 1 parkeringsplads pr. 320 m² etageareal. Endvidere indgår, at der inden for et nærmere anvist område kan opføres bebyggelse i op til 75 meter.

Området hvor Sankt Johannes Kirke er beliggende, er fastlagt til O3-område til offentlige formål. Den maksimale bebyggelsesprocent er 110.

I Kommuneplan 2009 beskrives en række grundlæggende værdier for byens udvikling, der skal tilstræbes i byudviklingen, herunder bl.a. intentioner om højhuse, 'Den dynamiske by', 'Den bæredygtige by' og 'Byen for alle'. Endvidere har Borgerrepræsentationen vedtaget en række visioner og mål for byliv og arkitekturpolitik, der ligeledes skal tilstræbes i byudviklingen.

Højhuse

Byens karakteristiske profil med 5 etagers bebyggelser afbrudt af tårne, spir og kupler i de historiske bydele skal generelt fastholdes. De mange fredede og bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer afspejler mange hundrede års historie, som er en vigtig del af byens attraktion og identitet. Der er derfor udpeget et nærmere afgrænset område, inden for hvilket der ikke kan opføres højhuse.

Det blå område på kortet viser, hvor der ikke kan opføres højhuse. Lokalplanområdet, markeret med rødt, ses nordvest for dette.

Uden for dette område kan højhuse være med til at udvikle attraktive og tætte byområder, der afspejler vor tids arkitektur og planlægning. De kan, som vartegn for byen og kvartererne, få stor symbolværdi og være med til at synliggøre Københavns særlige træk og kvaliteter. De kan ligeledes styrke billedet af København som en dynamisk metropol og bl.a. tiltrække flere internationale virksomheder og turister.

Højhuse skal være miljømæssigt bæredygtige og arkitektonisk unikke. De skal placeres med blik for byens og stedets kvaliteter og have fokus på bylivet, det nære miljø og fremme brugen af kollektiv trafik.

Det er forvaltningens vurdering, at det aktuelle højhus understøtter denne vision.

Den dynamiske by.

Funktionsmæssigt supplerer det aktuelle projekt de eksisterende universitets- og uddannelsesinstitutioner i området. Københavns Universitet skønner, at bebyggelsen vil danne ramme om ca. 700 arbejdspladser (undervisningsaktive forskere, ph.d.-studerende og tekniske og administrative medarbejdere m.fl.). Det nye bygningskompleks er dog designet med en fleksibilitet, der på sigt kan rumme op til 1.200 arbejdspladser.

Den bæredygtige by

Bygningskomplekset forventes at kunne overholde energiklasse 1 med et energiforbrug på 49,3 kWh/m²/år uden brug af supplerende alternative energikilder. Der er skitseret et relevant energikoncept for bygningens passive energidesign. Dette koncept omfatter bl.a. et kompakt bygningsdesign, begrønning af tag, solceller (option), dobbelt facade og dagslys samt aktive energidesigns af ventilationsanlæg, køling, varmeanlæg og materialevalg mv.

Den kollektive trafik er veludbygget i området, ligesom området er centralt placeret i byen i forhold til cykeltrafik.

En placering af studie- og arbejdspladser i området er på den baggrund i overensstemmelse med ønsket om at reducere transportsektorens CO₂-bidrag.

Byen for alle

Projektet er i tråd med Københavns Kommunes mål om at skabe blandede bykvarterer med et bredt udbud af boliger og arbejdspladser samt øvrige byfunktioner. Udbygningen af Panum indeholder ikke boliger, men Nørrebro er et tæt boligområde med mange boliger. Det er forvaltningens vurdering, at flere arbejdspladser i bydelen understøtter den ønskede diversitet.

Byliv

De mange nye studerende og forskere m.fl., der vil få deres daglige gang i området, vil særligt i dagtimerne fortætte og understøtte bylivet i området.

Den foreslåede indretning af udearealerne omkring den kommende bebyggelse vil tilføre et i dag noget forsømt byrum miljømæssige og rekreative kvaliteter til gavn for både brugerne af bygningskomplekset og naboer m.fl. Særligt vil den foreslåede urbane plads ved Blegdamsvej, hvor den eksisterende kantine- og undervisningsbygning fjernes, give et markant løft til området.

Arkitekturpolitik

Københavns Kommunes arkitekturpolitik har fire hovedmålsætninger, nemlig styrkelse af byens egenart gennem bevaring og udvikling, fremme af god og bæredygtig arkitektur, udvikling af nye byrum og urbane landskaber, samt udvikling og fremme af processer, der sikrer arkitektonisk kvalitet og bæredygtige løsninger.

Ved at projektet er udvalgt gennem en arkitektkonkurrence, er der sikret en bred forankring og enighed om projektets arkitektoniske kvaliteter.

For at sikre projektet en optimal integration i nærområdet blev det i arkitektkonkurrencen krævet, at de konkurrerende skulle udarbejde en helhedsplan for området med særlig fokus på etablering af grønne arealer, tværgående forbindelser og nye urbane byrum. Det aktuelle projekt foreslår initiativer inden for alle tre områder.

Miljøforhold

VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet). Da det aktuelle projekt er "statsejet", er det Naturstyrelsen (tidligere Miljøcenter Roskilde), der screener projektet for behovet for udarbejdelse af VVM. En endelig konklusion på screeningen fremlægges med lokalplanforslaget.

MPP (Miljøvurdering af Planer og Programmer). Når planarbejdet sættes i gang, vil forvaltningen foretage en screening med henblik på at vurdere, om der skal udarbejdes en miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Jord. Viden om evt. jordforurening i lokalplanområdet samt hvilke tiltag dette vil medføre, vil indgå i udarbejdelsen af planforslaget.

Vand. Krav til vandafledning mv., bl.a. jf. Københavns Kommunes Spildevandsplan 2008, vil indgå i udarbejdelsen af planforslaget.

Støj. Trafikstøjniveauet ved bebyggelsens facade ud mod Blegdamsvej og Nørre Allé er beregnet til Lden 55-65 dB. Mod Tagensvej er trafikstøjniveauer over Lden 75 dB.

Kommuneplanstrategi 2010

Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at projektet understøtter visionen om grøn vækst og livskvalitet, der er fremsat i Kommuneplanstrategi 2010.

*Vidensbydel Nørre Campus, 3D-illustration. Lokalplanområdet til højre i billedet er markeret med rødt.
(Det indtegnede projekt i lokalplanområdet er et tidligere forslag og derfor ikke længere aktuelt).*

**SAMMEN
OM BYEN**

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen